

Vastine Antti Eskolan artikkeliin

”Välittömyyden myytti ja ihmiskuva”

Lukiessani Antti Eskolan artikkelia ”Välittömyyden myytti ja ihmiskuva” (Aikuiskasvatus 1/82) intuitiivinen ymmärrykseni sanoo minulle heti, että tuossa jutussa on jotain perusteellisen vääriä. En pysty löytämään kokemukselleni yhtä nopeasti analyttis-loogis-rationaalista muotoa, ainoaa muotoa, joka ilmeisesti vakuuttaa kirjoittajaa.

Siispä minun on alkuun puhuttava kielellä, johon kirjoittaja todennäköisesti suhtautuu vähättelevän halveksivasti. Kuten mahdollisesti myös lehden toimituskin: havaitsen, että Aikuiskasvatus on lukuunottamatta Helena Kekosen läsnäoloa toimitusneuvostossa, miesten lehti. Käsissäni olevan numeron kirjoittajista on myös yhdeksän miespuolista henkilöä. Aikuiskasvatuksessa on siis vallalla miesten suosima vasemman aivopuoliskon ajattelu. Ja luonnollisesti tietenkin pelkään, että minun enemmistöllä vaivannetaan, että juttuuni suhtaudutaan hallitsijoiden yliolkaisella välinpitämättömyydellä.

Niin, Eskola puhuu Sennettä siteeraten sivistyneiden ihmissuhteiden puolesta, jotka ovat ”mahdollisia vain siinä laajuudessa, kuin himon, ahneuden ja kateuden likaiset pikku salaisuudet pidetään sisään suljettuina.”

Tämä näkemys, mielestäni, heijastaa esittäjään jonkun hyvin olennaisen puuttumista. Tämän näkemyksen esittäjällä ei ole rakkautta ihmistä kohtaan. Häneltä puuttuu lämmin, hyväksyvä suhtautuminen niin omaan kuin toistenkin syvään perusihimillisyyteen.

”Jokaisen minä on jossain mitassa kauhu-kabinetti”: siinä missä on pelkoa, ei ole rakkautta. Tämä raamatulliselta kalskahtava lause on psykologisesti totta.

”Sivistyneet ihmissuhteet” perustuvat henkiseen väkivaltaan: ihminen kuristaa ja tukahduttaa oman ”pimeän” -se on RAKKAUTTA VAILLE JÄÄNEEN- puolensa, ja edellyttää tätä myös toisilta. Seurustellaan ”kohteliaasti”, ”suojaudutaan toisilta ihmisiltä”. Toisin sanoin, pinnallisen älyllisen vuorovaikutuksen alla ihmiset ovat syvällisesti yksin. Kokiessaan Ingmar Bergmanin elokuvatuotantoa kuulee, millä paineella huutaa ihminen, jonka sisin on toisten ihmisten tavoittamattomissa.

Vaihtoehtonako siis pinnallinen, syvimmiltään välinpitämätön, välittömyys? Ei, tässä suhteessa Antti Eskola on oikeassa. Sivistyneet ihmissuhteet, mielestäni, ovat rakastavia suhteita ihmisten välillä: syvästi kunnioittavia, syvästi ymmärtäviä.

Vielä vain toistaiseksi kovin harvinaisia. Siteeraisin Erich Frommia: rakkaus miltei loistaa poissaolollaan länsimaisessa yhteiskunnassa.

Kommentti edelliseen

Aikuiskasvatus-lehti julkaisee erittäin mielellään myöskin naisten kirjoittamia artikkeleita.

Toimituskunta